

ARKUSIK 40**FIZYKA JĄDROWA**

Rozwiązanie zadań należy zapisać w wyznaczonych miejscach pod treścią zadania

TEST JEDNOKROTNEGO WYBORU**Zadanie 1**

Po $1/4$ okresu połowicznego zaniku z próbki pierwiastka promieniotwórczego o masie m_0 pozostanie

- A. $\frac{\sqrt{m_0}}{2}$
- B. $\sqrt{\frac{m_0}{2}}$
- C. $\sqrt{2m_0}$
- D. $\frac{m_0}{\sqrt[4]{2}}$

Zadanie 2

Jeśli dziś mamy $N_0 = 4 \cdot 10^{23}$ jąder pierwiastka o okresie połowicznego zaniku $T = 18$ s, to po czasie równym $t = 1$ min 12 s ulegnie zamianie

- A. $N = 1 \cdot 10^{23}$ jąder
- B. $N = 2 \cdot 10^{23}$ jąder
- C. $N = 3,75 \cdot 10^{23}$ jąder
- D. $N = 4 \cdot 10^{23}$ jąder

Zadanie 3

Cząstką nie posiadającą ładunku elektrycznego jest

- A. proton
- B. elektron
- C. neutron
- D. pozyton

INNE ZADANIA OTWARTE I ZAMKNIĘTE

Zadanie 4 5 punktów

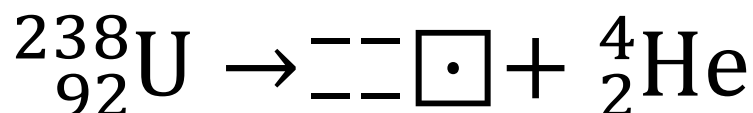
Zaznacz krzyżykiem

	PRAWDA	FAŁSZ
W każdej reakcji jądrowej nie jest spełniona zasada zachowania masy.		
Rozpad β^+ polega na zamianie neutronu w proton.		
Izotopy różnią się liczbą protonów w jądrze.		
Cząstka α to jądro atomu helu.		
Jeśli dziś jest 1 kg pierwiastka promieniotwórczego, który cały czas rozpada się w inny z okresem półrozpadu 1 mln lat, to 2 mln lat temu było go 4 kg.		

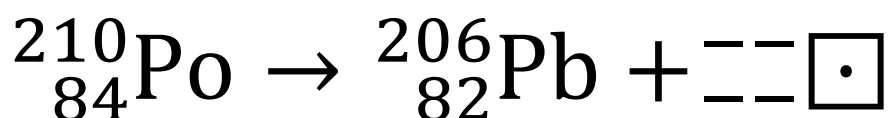
Zadanie 5 4 punkty

Jedną z znanych rodzin promieniotwórczych, to tzw. rodzina uranowa.

5.1. Zapoczątkowuje ją reakcja poniżej, którą uzupełnij (1 pkt.)

5.2. Kończy ją reakcja poniżej, którą uzupełnij (1 pkt.)

5.3. Ile zaszło w międzyczasie przemian promieniotwórczych α oraz β ? (2 pkt.)

ODPOWIEDŹ: Przemian α było ....., a przemian β było .....

Zadanie 6 10 punktów

Pewien pierwiastek promieniotwórczy A ma okres połowicznego rozpadu $T = 1$ dzień (24 godziny) i zamienia się w pierwiastek B. W obecnej chwili masa pierwiastka A wynosi $m = 100$ g

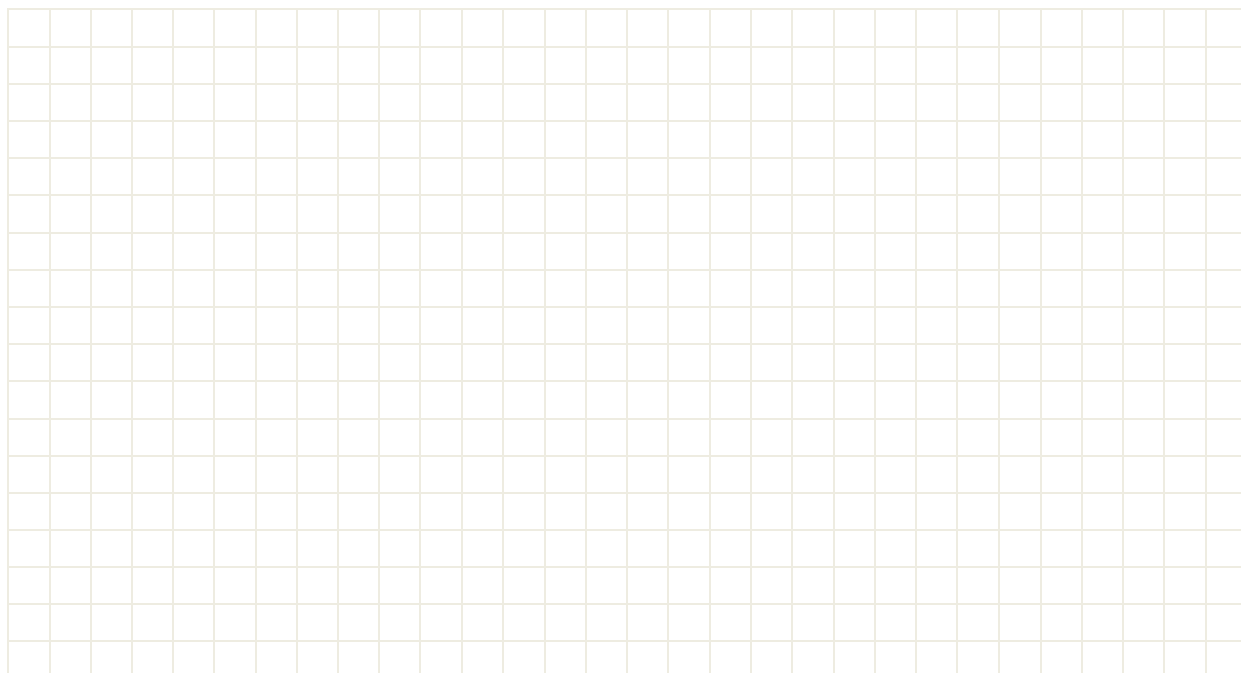
6.1. Wpisz do tabeli (4 pkt.)

czas	masa pierwiastka A [g]
obecnie masy te są	
tydzień temu masy były	
wczoraj masy te były	
za 6 godzin te masy będą	
za 12 godzin masy te będą	
jutro masy te będą	
pojutrze masy te będą	
za tydzień masy te będą	

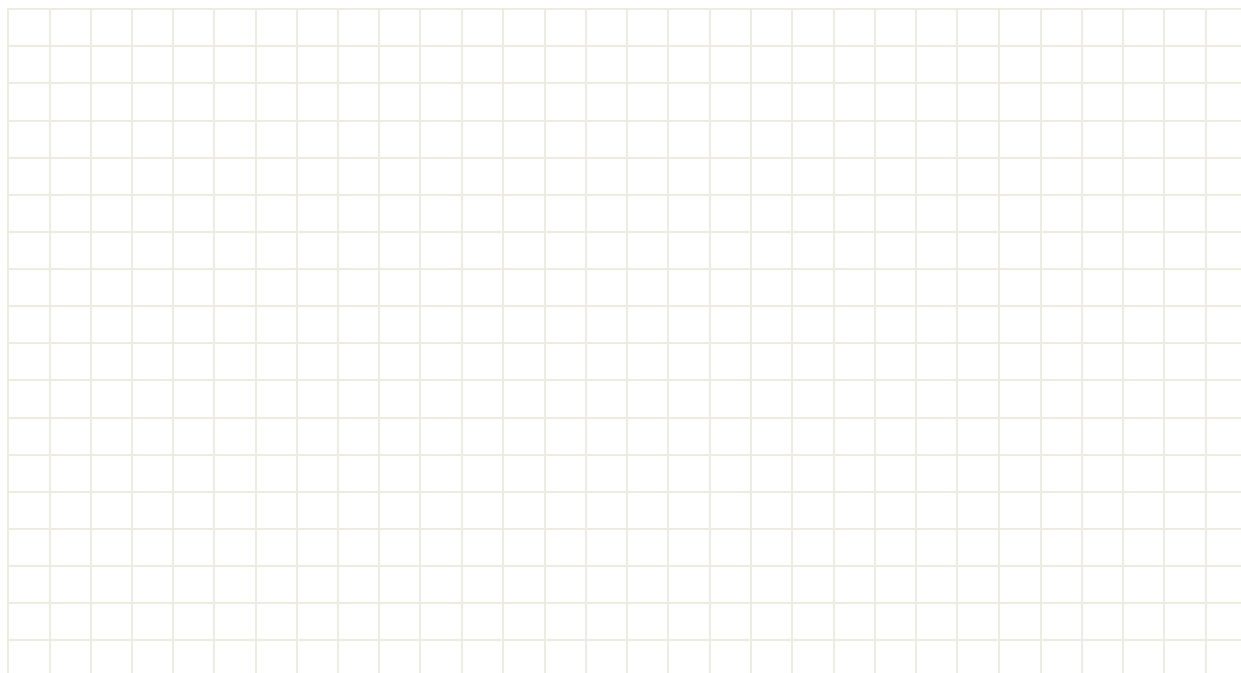
6.2. Wpisz raz jeszcze do tabeli masy. (2 pkt.)

czas	masa pierwiastka A [g]	masa pierwiastka B [g]
$t = 0$		
$t = 1$ dzień		
$t = 2$ dni		
$t = 3$ dni		
$t = 4$ dni		
$t = 5$ dni		

6.3. Na podstawie tabeli z punktu 6.2 sporządź wykres zależności masy pierwiastka A w funkcji czasu. (2 pkt.)

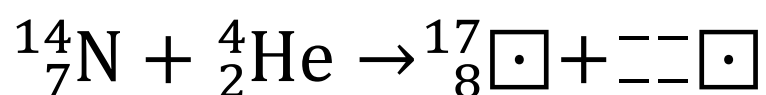
6.4. Na podstawie tabeli z punktu 6.2 sporządź wykres zależności masy pierwiastka B w funkcji czasu.
(2 pkt.)

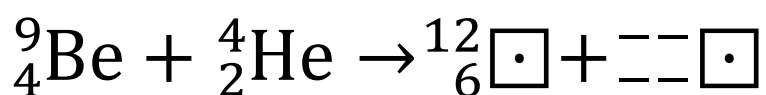
Zadanie 7 2 punkty

W historii fizyki ważnymi były reakcje, w których wykryto proton i neutron, a więc reakcja Rutherforda i Chadwicka, które uzupełnij.

reakcja Rutherforda

reakcja Chadwicka

Zadanie 8 3 punkty

W tablicach podany jest przelicznik jednostki masy atomowej $1 \text{ u} = 931,494 \text{ MeV}$. Tak dokładna wartość może być podana, gdy zastosujemy dokładne wartości ładunku elementarnego i prędkości światła oraz wartości 1 u w kilogramach. Załóżmy, że

$$1u = 1,6605 \cdot 10^{-27} kg$$

Stosując tablice jakie dostaniesz na maturze ile Tobie wyjdzie wartość przelicznika unita na MeV?

Zadanie 9 3 punkty

Postępując się danymi:

masa protonu $m_p = 1,007277 \text{ u}$

masa neutronu $m_p = 1,008665 u$

masa cząstki α $m_\alpha = 4,001509 \text{ u}$

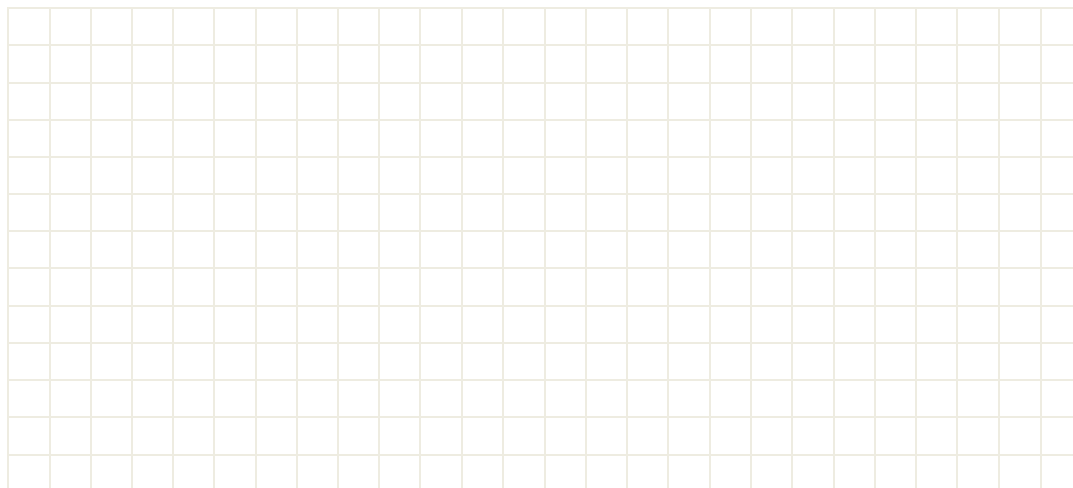
1 u jest równoważne energii 931,494 MeV

Oblicz energię wiązania i właściwą energię wiązania cząstki α w MeV

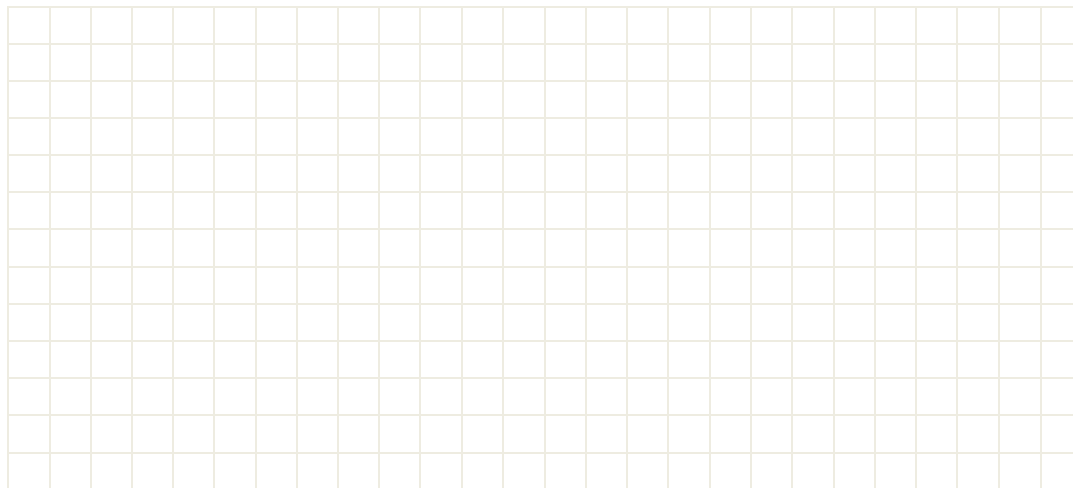
Zadanie 10 4 punkty

W jednej z reakcji rozszczepienia jądra uranu ${}^{235}_{92}\text{U}$ wydzielą się energia około 200 MeV.

10.1. Wykaż, że z rozszczepienia 1 grama tego uranu wydzielą się energia około $8,2 \cdot 10^{10}$ J. (3 pkt.)

10.2. Jakiej masie spalonego węgla odpowiada wymieniona w punkcie 10.1 energia? Ciepło spalania węgla wynosi około $c = 30\,000$ kJ/kg. (1 pkt.)

Ocena

I. p.	Temat	ZDOBYTYCH PKT.	MAX
	ZADANIA ZAMKNIĘTE		3
4	Zaznacz krzyżykiem		5
5	Jedna ze znanych rodzin		4
6	Pewien pierwiastek promieniotwórczy		10
7	W historii fizyki		2
8	W tablicach podany jest		3
9	Posługując się danymi		3
10	W jednej z reakcji rozszczepienia		4
	RAZEM ZADANIA OTWARTE		31
RAZEM			34